

دانشگاه کشاورزی

بیت

۱۹۹۶

۹۵،۳۳

شماره:

تاریخ:

پیوست:

جناب آقای مهندس حجتی وزیر محترم جهاد کشاورزی

با سلام و احترام و با تشکر بسیار از اقدامات ارزشمند حضرتعالی در اعمال سیاستهای حمایتی مناسب از بخش کشاورزی و نیز سپاس از تلاش به هنگامی که در راستای نبین جایگاه و اهمیت بخش کشاورزی در سطح کلان تصمیم گیری کشور مصروف می دارید. همانگونه که مستحضری در طی یک دهه گذشته به انحای مختلف موضوع تسری کشت زعفران از استان خراسان رضوی و جنوبی به سایر استانهای کشور مطرح شده و در طی سالهای اخیر به عنوان یکی از سیاستهای وزارت جهاد کشاورزی مورد توجه و تشویق قرار گرفته است که پیش بینی می شود در صورت عدم تجدید نظر در این سیاست در سالهای آینده تبعات و نتایج منفی آن را به شرح ذیل شاهد باشیم:

۱- زعفران با قدمتی بیش از هشتصد سال در خراسان کشت می شود و به دلیل سازگاری با شرایط طبیعی گستره آن به مرکز و جنوب این نواحی محدود بوده و بومی این مناطق می باشد. به بیان دیگر کشت این محصول در این مناطق اتفاقی نبوده و شرایط اکولوژیکی، کشت پایدار آن را در این استانها موجب شده و یک نظام با ثبات تولید را در بلند مدت فراهم کرده است. از همین روی تولید زعفران در مناطق فعلی را نباید یک فعالیت صرفاً اقتصادی تلقی نمود بلکه باید تولید آن را از منظر طبیعی و حتی اجتماعی و فرهنگی مورد توجه قرار داد. کشت زعفران در استان های خراسان رضوی و جنوبی یک کشت خانوادگی محسوب می شود بگونه ای که موجب تثبیت اشتغال و تداوم زندگی به اتکای درآمد حاصل از تولید این محصول در طی قرون گذشته برای خانوارهای زیادی در این مناطق شده است. گسترش کشت زعفران به سایر نقاط کشور که با هدف افزایش اشتغال و کسب درآمد بیشتر انجام می شود عملاً امکان کاهش اشتغال و درآمد و افزایش مهاجرت در استانهای خراسان رضوی و جنوبی را به همراه خواهد داشت که خود تهدیدی برای کلان شهرها محسوب می شود.

۲- در حال حاضر سهم استانهای خراسان رضوی و جنوبی ۹۰ درصد تولید زعفران در سطح جهانی است. در واقع این استانها در تولید زعفران با کیفیت موجود دارای مزیت مطلق هستند. در صورت تسری کشت آن به سایر استانها اولاً با توجه به تفاوت شرایط آب و هوایی امکان تولید زعفران با

نشانی:
مشهد، میدان آزادی
پردیس دانشگاه
دانشگاه کشاورزی
کد پستی: ۹۱۷۷۹۴۸۹۷۸
صندوق پستی: ۱۱۶۳
تلفن: ۸۷۹۵۶۲۰-۸۷۹۵۶۱۲
نمابر: ۸۷۸۷۴۳۰
نشانی الکترونیکی:
fag@ferdowsi.um.ac.ir

کیفیت فعلی در سایر مناطق کشور وجود نخواهد داشت. ثانیاً با ایجاد رقابت در تولید محصولی با یک اسم واحد ولی کیفیت متفاوت مزیت مطلق کشور در تولید زعفران به مزیت نسبی تبدیل می‌شود. مضافاً مخاطرات و تهدیدهای جدی را در بازار بین‌المللی زعفران به دنبال خواهد داشت.

۳- طبق برخی از برآوردها تقاضای جهانی زعفران در حال حاضر حدود ۳۰۰ تن در سال می‌باشد که تولید فعلی استانهای خراسان رضوی و جنوبی بیش از این مقدار می‌باشد. اگر تقاضا در سطح فعلی باقی بماند افزایش سطح زیر کشت و تولید زعفران، قیمتهای جهانی را بشدت کاهش می‌دهد و درآمد فعلی در واحد سطح را برای بهره‌برداران کشاورزی به همراه نخواهد داشت و در نتیجه هدف از سیاست گسترش سطح زیر کشت تحقق نمی‌یابد. اگر فرض شود که با اتخاذ سیاستهای بازاریابی مناسب بتوان بازارهای هدف صادراتی جدید را بوجود آورد و سطح تقاضای جهانی را افزایش داد، این افزایش تقاضا را می‌توان با افزایش عملکرد در واحد سطح در مناطق فعلی کشت پاسخ داد. اگرچه این افزایش عملکرد نیز ضرورتاً باید مبتنی بر بهبود روشهای کشت زعفران برخواسته از نتایج تحقیقاتی دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی کشور باشد و نه آنکه به شیوه‌های پر نهد ای دنبال شود.

۴- کشت زعفران در سایر مناطق کشور بمنزله یک کشت غیر آشیانه‌ای خواهد بود و تسری آن در این مناطق یقیناً بدون در نظر گرفتن الزامات اکولوژیکی طبیعی، الگوی زیستی، عوامل فرهنگی، آثار و تبعات اقتصادی و امنیتی بوده که به نوبه خود تاب‌آوری و پایداری لازم را در مناطق جدید به‌همراه نخواهد داشت. بدون شک بهبود سطح معیشت و درآمد کشاورزان، ایجاد اشتغال و استفاده بهینه از منابع آبی در مناطق مختلف کشور یکی از سیاستهای راهبردی است که باید در سطح کلان کشور و به ویژه توسط وزارت جهاد کشاورزی دنبال شود ولی دستیابی به این اهداف باید با حمایت از تولید محصولات بومی منطبق با اقلیم این مناطق انجام شود تا برآیند سیاستها و برنامه‌های اجرایی در سطح کلان دستاورد مثبتی را به همراه داشته باشد و شرایط جدید شکننده و تهدیدکننده را موجب نشود.

با عنایت به موارد فوق استدعا دارد دستور فرمایید سیاست گسترش کشت زعفران به سایر مناطق و استانهای کشور از دستور کار وزارت جهاد کشاورزی خارج شود تا علاوه بر جلوگیری از وقوع

تهدیدهای جدید در مناطق بومی تولید زعفران و سایر نقاط کشور و نیز ایجاد تلاطم خود ساخته و سردرگمی ناشی از تغییر کمیت و کیفیت در بازار جهانی زعفران، امید در تولید کنندگان این محصول تقویت و پایداری درآمد کشاورزان در مناطق مختلف تثبیت شود.

دکتر امین علیزاده

دکتر علیرضا کوچکی

دکتر پرویز رضوانی مقدم

دکتر محمد خواجه حسینی

دکتر احمد نظامی

دکتر محمود دانشور

دکتر محمد قربانی

دکتر ناصر شاهنوشی